

بروز مدرنیسم در معماری ترکیه و تقابل با جنبشهای ملی معماری*

دکتر حمید ماجدی**، دکتر جمال الدین سهیلی***

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۸/۱۲/۱۰

تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۸۹/۸/۲۲

چکیده

بروز مدرنیسم و تقابل با ملی گرایی در معماری ترکیه نتیجه جریانات فکری این کشور در عرصه های اجتماعی و سیاسی بوده است، به گونه ای که نفوذ مدرنیسم در ترکیه از اواخر امپراطوری عثمانی با مطرح نمودن برنامه تنظیمات که با هدف نوسازی و روزآمد شدن جنبه های حکومتی بود، آغاز شد. با تغییر نهادهای حکومتی عثمانی و جایگزینی حکومت جمهوری به رهبری آتاتورک ضمن انجام اصلاحاتی بنیادین در امور سیاسی، اجتماعی کشور ترکیه، توجه به اقتدار تاریخی امپراطوری عثمانی مورد توجه قرار داشت.

این مقاله در صدد است در ابتدا زمینه های بحران هویت ملی و تقابل با مدرنیسم غربی در شرایط اجتماعی و سیاسی ترکیه را مورد مطالعه قرار داده تا زمینه های نفوذ تفکرات مدرنیسم غرب در امپراطوری عثمانی قابل بررسی شود. سپس جریان های فکری معماری معاصر ترکیه از ۱۹۲۰ تا ۱۹۵۰ مورد بررسی قرار میگیرد و چگونگی تقابلات بین بروز مدرنیسم با ظهور جنبش های ملی معماری در ترکیه نتیجه گیری خواهد شد.

واژه های کلیدی

مدرنیسم، معماری مدرن، جنبش های ملی معماری، هویت ملی، ترکیه

* این مقاله بر گرفته از رساله دکتری معماری جمال الدین سهیلی با عنوان "تاثیر عوامل اجتماعی و سیاسی در ظهور جنبشهای ملی معماری (بررسی تطبیقی معماری ایران و ترکیه در سال های ۱۹۵۰-۱۹۲۰) به راهنمایی دکتر حمید ماجدی که در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات ارائه شده است.

** دانشیار گروه شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران. (مسئول مکاتبات) Email: Majedi_h@yahoo.com

*** دانش آموخته دوره دکتری معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران. Email: j_soheili@yahoo.com